

‘ರುಕ್ತಿಂ’ಯ ಕಲಾವೈಭೋಗ ಕಂಡೀರಾ

ರುಕ್ತಿಂ ದೇವಾಲಯವು ಗುಜರಾತ್‌ನ ದ್ವಾರಕದ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಸರಳ, ಅದ್ಯುತ ಕಲಾವೈಭೋಗದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. 12ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ, ನಾಗರ ವಾಸ್ತುಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವ ಈ ದೇವಾಲಯದ ರಚನೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಬ್ಬ. ಈ ವಿನ್ಯಾಸವು ಉದ್ದವಾದ, ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಗುಷ್ಟ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗುಷ್ಟ್ಯದ ಮೇಲ್ಬಾವಣೆಯ ಸೋಗಾದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಮೇರು ಕೃತಿಯಾಗಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಲಾತ್ಮಕತೆ ಮತ್ತು ಕರ ಕುಶಲತೆಗೆ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಸಮುದ್ರದ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಅಂದವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಕಲ್ಲು ಉಪ್ಪ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೆ ಕೆಲವು ವಿರೂಪಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೂ ಅದರ ಕೆತ್ತಿದ ಸೌಂದರ್ಯವು ಒಬ್ಬಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಗೆ ಉಳಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಸೋಗಾದ ಕೆತ್ತನೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುದನೆಡಿತು.

—ಎಸ್. ಪ್ರಭಾವತಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಕಾನನದೊಲು ಹರಿವ ಎಮ್ಮೆಶರ್ಲ್

ಉತ್ತರಕನ್ನಡದ ಯಲ್ಲಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣಪಾಠಗಳಿಂದ ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕುವ ಜಲಪಾಠ ‘ಎಮ್ಮೆಶರ್ಲ್’. ಕಡಿದಾದ ಕಂಫೆಯ ಇಳಿಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು ನೂರ್ತೆವರ್ತು ಅದಿ ಎತ್ತರದಿಂದ ಹಾಲ್ಯಾರೆಯಾಗಿ ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕುಸ್ಥಿರವ ಈ ಜಲಪಾಠ ನೋಡುಗಾರನ್ನು ಸೀಳಿಯುತ್ತದೆ. ಯಲ್ಲಾಪುರ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಕ್ರೀಗಾ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಸಿಗುವ ವಜ್ರಾಳಿಯಿಂದ ಎಂಟು ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದ ಕಂಚೆಮನೆಯ ಬಳಿ ಇದೆ. ನಿತ್ಯ ಹರಿಧ್ರಣೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಜಲಪಾಠದ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕಿ.ಮೀ. ಕಡಿದಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಬೇಕು. ಹಣ್ಣಿಗಳ ಕಲರವ, ಬೆತ್ತುದ ಮುಖ್ಯಗಳ ನಡುವೆ, ಕಲ್ಲುಮಣಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಯೂರಿ ಚಾರಣ ಮಾಡುವುದು ಅದ್ವಿತ ಅನುಭವ. ಬೇಳೆಯ ಕೆನೆಯ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಈ ಜಲಪಾಠದ ರೂಪಿ ನೇರಿಲ್ಲದೆ ಬಣಗುಟ್ಟುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

—ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಭಟ್ಟ, ಕಣ್ಣಪಾಲ

